

Revisionsrapport

Granskning av Årsredovisning 2016

Krokoms kommun

Östersund 2017-04-24

Innehåll

Sammanfattning	2
1 Inledning	3
2 Resultat	5

Sammanfattning

Revisorerna ska enligt Kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Krokoms kommun har Deloitte granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2016.

- Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att årsredovisningen i huvudsak redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.
- Vi bedömer att alla tre finansiella mål uppfyllts. Årets resultat uppgår till 11,7 mnkr, vilket är 2 mnkr bättre än budgeterat. Sammantaget kan vi inte bedöma om de övergripande verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning uppfylls annat än för sjukfrånvaron, där målet inte uppnås.
- Vi har noterat att sjukfrånvaron ökat mellan 2015 och 2016 från 8,1 % till 8,3 % av sammanlagd ordinarie arbetstid. Målet om högst 6,5 % för 2016 uppfylls inte.
- Vi har noterat att kommunen avviker från RKR:s rekommendationer och god redovisningssed i följande:
  - RKR 18:1 Investeringsbidrag bruttoredovisas inte. Avvikelsen redovisas öppet under avsnittet "Redovisningsprinciper".
  - RKR:s rekommendation avseende redovisning av tillfälligt stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen där 8,7 mnkr överförts till 2017.
- Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att årsredovisningen i huvudsak redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Östersund den 24 april 2017

DELOITTE AB

Kjell Pettersson, Uppdragsansvarig, Certifierad kommunal revisor

1. Inledning

1.1 Uppdrag och bakgrund

Enligt Lag om kommunal redovisning (KRL) ska årsredovisningen redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Rådet för kommunal redovisning, vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen.

I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas.

Enligt KRL och Kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Krokoms kommun har Deloitte granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2016.

1.2 Revisionsfråga och kontrollmål

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskaps-handlingarna.

I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och kommunens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Granskningen har skett utifrån följande kontrollmål:

- Redogör årsredovisning för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är redovisat resultat förenligt med de mål som fullmäktige beslutat?

1.3 Avgränsning

Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett **urval** av underlagen utifrån denna bedömning.

1.4 Metod och revisionskriterier

I årsredovisningen har följande delar granskats:

- Förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisning)
- Resultat- och balansräkning
- Finansieringsanalys

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

För att granska att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, har ett stickprovsmässigt urval av underlag granskats avseende: existens, periodisering, värdering, ägande rätt och förpliktelser samt huvudsakligt innehåll.

2 Resultat

2.1 Förvaltningsberättelse

Enligt KRL 4 kapitlet ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1). Upplysningar ska även lämnas om:

- Sådana förhållanden som inte ska redovisas i balans- eller resultaträkningarna, men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning (KRL 4:1 1p).
- Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut (KRL 4:1 2p).
- Kommunens förväntade utveckling (KRL 4:1 3p).
- Väsentliga personalförhållanden (KRL 4:1 4p) och uppgift om sjukfrånvaro (KRL 4:1a).
- Kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2).
- Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3).
- Hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras (KRL 4:4).
- Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts (KRL 4:5).

Sådana upplysningar som avses i KRL 4:1 ska också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1), dvs. koncernbolag.

Kommentarer:

Vi bedömer att ovan krav, enligt KRL 4 kapitlet, i allt väsentligt redovisas på ett korrekt sätt i förvaltningsberättelsen förutom statsbidraget för flyktingverksamheten.

Återstående statsbidrag avseende integration från 2015 och 2016, ca 8,7 mnkr, skuldförs till 2017 för att möta kommande kostnader för avveckling av flyktingboenden. Redovisningen avviker från rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning (RKR), som rekommenderar att återstående generellt statsbidrag redovisas på år 2016.

Ett stimulansbidrag för byggande av bostäder från Boverket ca 4,8 mnkr, som utbetalts under senhösten 2016, skuldförs till 2017.

Socialnämnden redovisar ett underskott mot budget med ca 13,4 mnkr men då ingår ett överskott från integrationsverksamheten med ca 3,3 mnkr, vilket innebär att nämndens underskott är ca 16,7 mnkr för den "traditionella"

verksamheten. Övriga nämnder och kommunstyrelsen redovisar smärre över - och underskott mot budget.

Vi bedömer att kommentarer kring kommunens framtid har utvecklats men fortfarande kan förvaltningsberättelsen kortas ned och omfatta de krav som ställs i KRL:s 4 kapitel.

Väsentliga personalförhållanden, exempelvis sjukfrånvaron, redovisas i förvaltningsberättelsen i ett särskilt avsnitt i årsredovisningen "Personalekonomisk redovisning".

Vi rekommenderar att de krav som ställs enligt KRL 4:1 p 4 kommenteras i förvaltningsberättelsen, exempelvis sjuktal och väsentliga personalförhållanden. Den övriga information kring personal, kan med fördel läggas in i ett särskilt avsnitt i årsredovisningen (Personalekonomisk redovisning).

Vi har noterat att sjukfrånvaron fortsätter att öka mellan 2015 och 2016 från ca 8,1 % till ca 8,3 % av sammanlagd ordinarie arbetstid. Målet om högst 6,5 % för 2016 uppfylls inte.

2.2 Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkning och finansieringsanalys
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats

Kommentarer:

Vi bedömer att investeringsredovisningen är rättvisande. Årets nettoinvesteringar uppgår till ca 94,7 mnkr (budget ca 177 mnkr) och ca 82 mnkr budgeteras om till år 2017.

2.3 Driftredovisning

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisats i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från bokföringen
- Samma periodiserings principer gäller för både budget och redovisning
- Jämförelse har gjorts med tidigare år
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål

Kommentarer

Vi bedömer att redovisning av budget och utfall per avdelning och nämnd är riktigt redovisade. Bra och tydlig driftredovisning.

2.4 Balanskrav

Vi har granskat att:

- Kommunen uppfyller balanskravet
- Vid eventuellt negativt resultat framgår när och på vilket sätt man avser att reglera detta
- Det framgår hur eventuellt tidigare års negativa resultat har reglerats
- Det framgår skälen till att inte reglera ett eventuellt negativt resultat, i de fall fullmäktige beslutat om att sådan reglering inte ska ske

Kommentarer

Kommunen har inga negativa resultat att reglera utan uppfyller kommunallagens krav på en ekonomi i balans för 2016. Om kommunen följt RKR:s rekommendation beträffande flyktingstatsbidraget uppgår resultatet till 11,7 mnkr istället för 3 mnkr, vilket är 2 mnkr bättre än budgeterade 9,7 mnkr.

2.5 God ekonomisk hushållning

Vi har granskat att:

- Kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- Kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade ekonomiska mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Kommentarer

Verksamhetsmål: Kommunfullmäktige har antagit en ny målstyrningsmodell från och med 2014 och beslutat att nämnderna ska ange mål och resultatindikatorer (RI).

Fullmäktige har även beslutat om **inriktnings- och strategiska** mål för demokrati, folkhälsa, gott bemötande, trygghet, tillväxt och utveckling, kommunen som arbetsgivare och kommunen som länsaktör. Nämnderna ska kunna mäta, genom indikatorer eller nyckeltal, hur väl man uppfyller målen. Kommentarer omkring måluppfyllelsen återfinns under respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Finansiella mål: Budgeterat resultat 2016: 9,7 mnkr. Redovisat resultat: 3 mnkr (11,7 mnkr med RKR:s rek.) Likviditet: Ska motsvara 1 månad personalkostnader (ca 43,5 mnkr). Redovisad likviditet: Ca 54 mnkr. Soliditet: Ska vara minst 43 %. Redovisad soliditet: ca 45 %.

Vi bedömer, utifrån RKR:s rekommendation, att alla tre finansiella mål uppfyllts men vi kan sammantaget inte bedöma om de **övergripande verksamhetsmålen** för god ekonomisk hushållning uppnåtts. Sjukfrånvaron har vi kommenterat under avsnitt 3.1 där målet om högst 6,5 % frånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid inte uppnåtts.

2.6 Resultaträkning

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Kommentarer

Vi bedömer att resultaträkningen i allt väsentligt är rättvisande med undantag av statsbidraget för flyktingverksamhet. Högre kostnader än budgeterat hos socialnämnden medför att resultatet blir sämre totalt. Hög prognossäkerhet beträffande skatteintäkter och statsbidrag med en positiv avvikelse på 500 kkr av totalt 892 mnkr.

2.7 Balansräkning

Enligt KRL 5:2 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentarer

Vi bedömer att balansräkningen visar kommunens ekonomiska ställning och att årets resultat överensstämmer med förändringen av eget kapital.

Om RKR:s rekommendation följts hade resultatet förbättrats med 8,7 mnkr och därmed hade förändringen av eget kapital blivit motsvarande stor.

Av kvarstående upptagna kundfordringar i bokslutet, ca 15,5 mnkr återstår ca 2,3 mnkr som fordran i april 2017.

Fordringar som är äldre än ett år, ca 1,3 mnkr 2016, avskrivs redovisningstekniskt i bokslutet men ingen genomgång har gjorts för 2016 utan summan är den samma som för 2015.

Fordringar på Migrationsverket uppgår till ca 30 mnkr.

Långfristiga skulder har ökat under året (60 mnkr) och uppgår till 250 mnkr. Samtliga lån finns hos Kommuninvest.

2.8 Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska, enligt KRL 7:1, visa kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

Kommentarer

Kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL och visar förändringen av likvida medel under året. Likviditeten har ökat med ca 2,8 mnkr under 2016.

2.9 Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser. Koncernens resultat uppgår till + 6,2 mnkr för 2016.

Kommentarer

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen har upprättats enligt gällande bestämmelser och ger en helhetsbild över resultat och ekonomisk ställning. Konsolidering har skett enligt RKR:s rekommendation 8:2.

3.0 Tillämpning av gällande redovisningsprinciper

En granskning har skett att rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning följs och god redovisningssed i övrigt tillämpas och tilläggsupplysningar och noter finns i tillräcklig utsträckning. Om avvikelser sker från normering och god redovisningssed ska dessa anges och motiveras.

Kommentarer

Rådet för kommunal redovisning (RKR) ger ut olika rekommendationer. Vid vår granskning har vi noterat följande avvikelser från rådets rekommendationer:

Vi har noterat följande avvikelser:

RKR 18:1 Investeringsbidrag bruttoredo visas inte. Avvikelsen redovisas öppet under avsnittet "Redovisningsprinciper".

RKR:s rekommendation avseende redovisning av tillfälligt stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen där 8,7 mnkr överförts till 2017. Hanteringen av bidraget påverkar årets resultat och ekonomiska ställning med 8,7 mnkr.

Intervjuade och uppgiftslämnare

Björn Torbjörnsson, ekonomichef

Hans Morén, redovisningsansvarig

Förvaltningsekonomer och ekonomiassistenter vid förvaltningarna.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [Facebook](#), [LinkedIn](#), or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.